

Accountant en Witwassen

Prof. Dr. Peter Diekman RA
Paramaribo
1 februari 2018

Accountant en witwassen

- De Surinaamse wet Melding Ongebruikelijke Transacties, laatstelijk gewijzigd in 2012 stelt dat
 - De accountant meldingsplicht heeft ter zake van ongebruikelijke transacties
 - Een ongebruikelijke transactie is: *“een transactie die op grond van de bij Staatsbesluit vastgestelde indicatoren als ongebruikelijk wordt aangemerkt”*.

Accountant en witwassen

- Het begrip “accountant” moet breed worden opgevat
 - De accountant die de jaarrekening controleert
 - Ook de accountant die de boekhouding verzorgt of de inrichting daarvan regelt

Accountant en witwassen

- Doelen van de wet MOT en de wet Strafbaarstelling Money Laundering
 - Bestrijden van financiële criminaliteit en het witwassen van de opbrengsten die daaruit voortvloeien
 - Bescherming van de integriteit van het financiële stelsel
 - Het bieden van waarborgen dat Suriname en het financiële stelsel wordt geaccepteerd in het internationale economische verkeer

Omvang financiële criminaliteit

- In 1997 was de schatting dat in de wereld jaarlijks tussen US\$ 590 miljard en US\$ 1,5 biljoen werd witgewassen*
- In 2006 was de schatting dat het wereldwijde bedrag rond de US\$ 2.8 biljoen zou liggen**
- In 2014 schatte de ACFE dat het wereldwijde bedrag aan illegaal geld lag rond de US\$ 3.7 biljoen (2012: US\$ 3.5 biljoen)***
- *Tussen 2.5% - 5.0% van het wereldwijde GDP.*

* P.A.M. Diekman – Auditor and Fraud, diss. Erasmus Univeristy Rotterdam, October 1997, met bronnen van IMF, World Bank, Central Banks

** Prof. Dr. Brigitte Unger et al, The Amounts and Effects of Money Laundering, Report to the Ministry of Finance, 16 February 2006, Utrecht School of Economics and Australian National University, Centre for Tax System Integrity

*** ACFE – 2014 Report to the Nations, Austin TX, 2014

Bestrijding financieel economische criminaliteit (FEC)

- Focus zou moeten zijn: bestrijding van financieel economische criminaliteit (FEC)
 - Te vaak wordt de focus gelegd op bestrijding van witwassen
 - FEC is:
 - Witwassen
 - Fraude
 - Corruptie
 - Financiering van terrorisme

Bestrijding van FEC

- Ongebruikelijke transacties
 - Sommige transacties zijn bij staatsbesluit “ongebruikelijk” verklaard
 - Echter, in verreweg de meeste gevallen moet de accountant op grond van subjectieve overwegingen de ongebruikelijkheid van een transactie vaststellen
 - Alle transacties waarbij een vraagteken wordt geplaatst en waarvoor geen goede verklaring wordt gegeven zouden “ongebruikelijk” kunnen zijn in de zin van de wet

Bestrijding van FEC

- Interdependentie tussen financiële criminaliteitsfenomenen
 - FEC fenomenen zijn in de meeste gevallen onderling verbonden
 - Fraude heeft heel vaak een fiscale component
 - Fiscale fraude is door de HR als gronddelict voor witwassen aangemerkt
 - De EU heeft in de 4de EU Richtlijn tegen witwassen fiscale fraude als witwasdelict opgenomen
 - Dit leidt ertoe dat in de meeste gevallen de verdenking fraude leidt tot een subsidiaire verdenking witwassen

Bestrijding van FEC

- Interdependentie tussen financiële criminaliteitsfenomenen
 - Corruptie is een veel voorkomend misdrijf, maar is niet gelijk aan witwassen
 - Toch kan langs een economische redenering corruptie gemakkelijk worden gekoppeld aan witwassen
 - Betalingen die verband houden met corruptie kunnen als “ongebruikelijk” worden aangemerkt
 - De (economische) koppeling van corruptie aan witwassen leidt ertoe dat de melding daarvan bij het bevoegde gezag terecht komt

Bestrijding van FEC

- Tenslotte
 - Accountants moeten
 - een gedegen analyse maken van de transacties die zij in de boekhouding aantreffen
 - Alert zijn op gedragingen van de leiding en medewerkers van de cliënt die tot vragen leiden
 - Niet te zeer zijn gefocust op het enkele fenomeen witwassen, maar het hele spectrum van FEC in beschouwing nemen
 - Omdat de bestrijding van FEC veel juridische aspecten kent, dient nauw met juristen te worden samengewerkt; accountants moeten niet hun eigen “juridische” oordelen gaan geven